

Beneficjenci pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych w 2012 r.

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 30, grudzień 2013 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 1807

Główny Urząd Statystyczny opublikował interesujący raport zatytułowany "Beneficjenci pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych w 2012 r.". W dokumencie tym zawarto charakterystykę korzystających z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji społeczno-ekonomicznej gospodarstw domowych beneficjentów pomocy społecznej. Omówiono także rodzaje problemów, które spowodowały wystąpienie o pomoc, formy kierowanej pomocy, a także uwarunkowania pomocy społecznej w poszczególnych regionach kraju.

W przedmiotowym raporcie czytamy, że skala pomocy społecznej realizowanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej jest relatywnie wysoka. W 2012 r. dotyczyła 8,8% ogółu gospodarstw domowych, które skupiały 8,1% populacji naszego kraju, a w liczbach bezwzględnych było to ponad 1194 tys. gospodarstw oraz ponad 3,1 mln osób. W zbiorowości osób ponad 1,1 mln, to pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku poniżej 18 lat. Ta grupa stanowiła 15,8% ogółu ludności Polski w tym wieku.

W tym samym roku ponad 1285 tys. rodzin z dziećmi na utrzymaniu otrzymywało na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczenia dla ponad 2,5 mln dzieci w wieku poniżej 18 lat, czyli dla 32,2% populacji w wieku przedprodukcyjnym.

Niezależnie od wsparcia rodzin i osób z systemów pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych w 2012 r. ok. 205 tys. rodzin otrzymało świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dla ponad 311 tys. osób uprawnionych do tego świadczenia, w tym ok. 266 tys. to dzieci w wieku poniżej 18 lat.

W stosunku do 2010 r. dla którego było podobne opracowanie poziom korzystania z pomocy społecznej zmniejszył się w gospodarstwach o 0,3 p. proc., a w zbiorowości ogółu członków tych gospodarstw o 0,6 p. proc. Wśród dzieci w wieku poniżej 18 lat poziom korzystania z pomocy społecznej w stosunku do 2010 r. zmniejszył się o 1,2 p. proc. Niemniej, to zmniejszenie nie wynika z polepszenia sytuacji dzieci, ale ze zmian w strukturze ludności.

Znacząco, bo o blisko 5,5 p. proc. zmniejszył się – w populacji ogółem w wieku przedprodukcyjnym – udział dzieci na które rodzice otrzymywali świadczenia rodzinne.

Liczba rodzin z osobami uprawnionymi do świadczenia alimentacyjnego w porównaniu z 2010 r. wzrosła o prawie 5%.

Z przedstawionej w niniejszym opracowaniu analizy opisywanych zbiorowości wynikają następujące spostrzeżenia:

1. Utrzymuje się terytorialne zróżnicowanie częstości korzystania z pomocy społecznej, najwyższe w województwach wschodniej i północno-wschodniej części kraju, a w ramach województw – w gminach wiejskich oddalonych od centrów urbanizacyjnych. Jest to związane z wysoką korelacją stopnia uzależnienia od świadczeń z pomocy społecznej i poziomu bezrobocia. Gross gospodarstw beneficjentów pomocy społecznej to gospodarstwa z osobami bezrobotnymi, a blisko połowę świadczeń dla gospodarstw udzielono z powodu bezrobocia.
2. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej występują na wsi zdecydowanie częściej niż w miastach. Dane w tym zakresie są zgodne z wynikami innych badań społecznych (np. budżetów gospodarstw domowych), które mówią o znacznie słabszej kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych na wsi, niezależnie od ich wielkości. W strukturze gospodarstw korzystających z pomocy społecznej według wielkości wzrasta udział jednoosobowych, które w

Beneficjenci pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych w 2012 r.

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 30, grudzień 2013 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 1807

miastach stanowią już ponad połowę ogółu gospodarstw beneficjentów.

3. W łącznej liczbie gospodarstw korzystających z pomocy społecznej 93% korzystało ze świadczeń zależnych od dochodu⁵⁸, a 7% wyłącznie z form pomocy niezależnych od dochodu, w tym przede wszystkim z usług opiekuńczych, których organizatorem w gminach są ośrodki pomocy społecznej. W ogólnej liczbie członków gospodarstw korzystających z pomocy społecznej, osoby korzystające wyłącznie z form pomocy niezależnych od dochodu stanowiły tylko 3%, gdyż są to prawie wyłącznie osoby samotnie gospodarujące.
4. Wśród samotnie gospodarujących w 2012 r., korzystających ze świadczeń zależnych od dochodu zwraca uwagę to, że ok.13% z nich, to osoby w wieku poniżej 35 lat, a w zbiorowości mężczyzn udział młodych beneficjentów pomocy społecznej był jeszcze wyższy. W tej zbiorowości (18-34-latków) niemal 2/5 posiadało ukończone wykształcenie tylko podstawowe lub gimnazjalne.
5. Głową gospodarstw z dziećmi na utrzymaniu są w 90% kobiety, najczęściej w wieku 18-44 lata, czyli matki dzieci w wieku szkolnym. Poziom wykształcenia tych kobiet na tle aktualnych danych (wyniki NSP 2011) o poziomie wykształcenia ogółu kobiet w analogicznych grupach wieku jest drastycznie niski, a mężczyzn – statystycznie nie wyższy niż kobiet. Wyniki wielu badań społecznych wykazują, że niskie wykształcenie rodziców „generuje” niższe aspiracje w zakresie wykształcenia dzieci. Niniejsza analiza potwierdza te opinie. Ponadto, jeżeli przywołamy (zaznaczony w pkt 4) poziom wykształcenia stosunkowo młodych beneficjentów samotnie gospodarujących, to można sformułować „dalej idący” wniosek, że wielu słabo wykształconych rodziców korzystających z pomocy społecznej wychowuje następne pokolenie beneficjentów tej pomocy.
6. Struktura rodzin według liczby dzieci, na które są pobierane świadczenia rodzinne wskazuje na niski status ekonomiczny wielu rodzin, nie tylko wielodzietnych. Z ogółu rodzin z dziećmi ok. 3/5 tej zbiorowości to rodziny, w których wychowuje się nie więcej niż dwoje dzieci.
7. W wyniku analizy populacji beneficjentów pomocy społecznej w 2010 r. autorzy opracowania sformułowali między innymi, następującą uwagę: „Wśród samotnie gospodarujących ponad 1/5 z nich jest w wieku produkcyjnym mobilnym, czyli w wieku 18-44 lata i w tej grupie wieku 3/4 to mężczyźni. Jeżeli zderzyć te informacje z relatywnie bardzo wysoką częstością korzystania z pomocy społecznej przez samotnie gospodarujących w niektórych regionach, to nasuwa się pytanie, czy nie dochodzi do przypadków sztucznego wyłączenia ze składu rodzin, do „samodzielnego gospodarowania” stosunkowo młodych osób bez dochodu”.
W 2012 r. blisko 40% samotnie gospodarujących beneficjentów świadczeń pomocy społecznej zależnych od dochodu, to osoby bez dochodu, czyli pozostające na utrzymaniu: państwa, organizacji pozarządowych, parafii lub osób spokrewnionych. W porównaniu z 2011 r. ich liczba wzrosła o prawie 13%.
W województwach warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim około połowy samotnie gospodarujących to osoby bez dochodu, a udział w tej zbiorowości stosunkowo młodych beneficjentów w tych województwach był także stosunkowo wysoki.

Z pełną treścią raportu można zapoznać się [TUTAJ](#).

Źródło: *Beneficjenci pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych w 2012 r.*, GUS, 2013r.